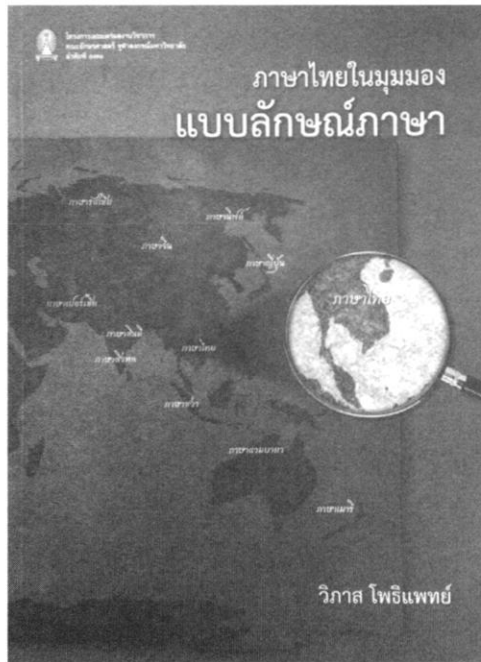

แนะนำหนังสือ

ศุภชัย ตัะวิชัย*

วิภาส โพธิแพทย,

ภาษาไทยในมุมมองแบบลักษณะภาษา.

กรุงเทพฯ : โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๖๑. ๑๘๐ หน้า : ภาพประกอบ.

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
นิสิตหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

“ภาษาไทยในมุมมองแบบลักษณะภาษา” เป็นผลงานการเขียนของ ดร.วิภาส โฟธิแพทย์ อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คำว่า “แบบลักษณะภาษา” เป็นศัพท์บัญญัติมาจากภาษาอังกฤษคือคำว่า “typology” “linguistic typology” และ “language typology” ทั้งสามคำนี้ในทางภาษาศาสตร์ มีความหมายเหมือนกันคือหมายถึงการศึกษาภาษาด้วยวิธีเปรียบเทียบข้ามภาษา ภาพรวมการนำเสนอเนื้อหาครอบคลุมการบรรยายลักษณะภาษาไทยกับภาษาต่าง ๆ ทั่วโลก ได้แก่ ระบบเสียง ระบบไวยากรณ์ และคลังศัพท์ ผู้เขียนอ้างอิงภาษาจากฐานข้อมูล วอลส์ออนไลน์ (WALS Online)* เป็นสำคัญ เนื่องจากเป็นฐานข้อมูลแบบลักษณะภาษา ที่รวบรวมภาษาไว้มากที่สุดประมาณ ๒,๖๐๐ ภาษา (รวมภาษามือ) การนำแบบลักษณะ ภาษามาพิจารณาภาษาไทยจะทำให้ผู้อ่านเห็นว่าภาษาไทยมีเอกลักษณ์ทางภาษา อย่างไร ภาษาไทยกับภาษาประเทศเพื่อนบ้านมีลักษณะอะไรที่ร่วมกัน และภาษาไทย กับภาษาอื่น ๆ ทั่วโลกมีลักษณะร่วมกันอย่างไร ผู้อ่านหนังสือเล่มนี้จะพบกับ “ความ ตื่นตาตื่นใจ” ด้วยมุมมองที่แปลกใหม่

จากการสัมภาษณ์ผู้เขียน สามารถสรุปจุดเริ่มต้นของหนังสือเล่มนี้จากเหตุการณ์ สำคัญในชีวิตของผู้เขียน ๔ ประการ ได้แก่ “ด้วยใจรักจึงสมัครเข้ามาเล่น” “ความ จำเป็นในหน้าที่ที่มีอยู่” “ลาปฏิบัติงานเพื่อเพิ่มพูนภูมิความรู้” “นำไปสู่ตำราวิชาการ”

“ด้วยใจรักจึงสมัครเข้ามาเล่น” : เหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นขณะที่ผู้เขียนได้รับ ทุนรัฐบาล (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา) โครงการพัฒนาอาจารย์ เพื่อไป ศึกษาต่อในหลักสูตรโทควบเอก (MSc by Research-Ph.D.) สาขาภาษาศาสตร์ ณ มหาวิทยาลัยเอดินบะระ (University of Edinburgh) ประเทศสหราชอาณาจักร โดยทำ

* วอลส์ออนไลน์ (The World Atlas of Language Structures Online : WALS Online) เป็นฐานข้อมูล แผนที่แบบลักษณะภาษาออนไลน์ที่มีฐานข้อมูลขนาดใหญ่และครอบคลุมจำนวนภาษามากที่สุด จัดทำโดยนักแบบลักษณะภาษาที่เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องจากทั่วโลก มีคณะผู้วิจัยแผนกภาษาศาสตร์ แห่งสถาบัน มักซ์ พลังค์ เพื่อการศึกษามานุษยวิทยาวิวัฒนาการ (Max Planck Institute for Evolutionary Anthropology) ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีเป็นคณะบรรณาธิการ ฐานข้อมูลรุ่นแรกเผยแพร่ ในปี ค.ศ. ๒๐๐๕ ในรูปแบบหนังสือพร้อมซีดี ต่อมาปี ค.ศ. ๒๐๐๘ มีการเผยแพร่บนเว็บไซต์ (<http://wals.info>) และรุ่นปัจจุบันเป็นรุ่นปรับปรุงปี ค.ศ. ๒๐๑๓ เผยแพร่บนเว็บไซต์ เนื้อหาข้อมูลในวอลส์ ออนไลน์ จำแนกออกเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่ ระบบเสียง ระบบไวยากรณ์ และคลังคำศัพท์ บรรณาธิการ ปัจจุบันคือแมทธิว ดรยาเยอร์ และมาร์ติน ฮัสเพลมัท (สรุปจากวิภาส โฟธิแพทย์, ๒๕๖๑)

วิทยานิพนธ์เรื่อง “แบบลักษณ์ภาษาและวิวัฒนาการของหน่วยสร้างบอกจำนวนนับ” (Typology and Evolution of Cardinal Numeral-Noun Constructions) มีศาสตราจารย์ ดร.เจมส์ อาร์. เฮิร์ฟฟอร์ด (James R. Hurford) และศาสตราจารย์ ดร. เอพริล แมคมาฮอน (April McMahon) เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ระหว่างที่ทำวิทยานิพนธ์ปริญญาเอกได้ไปเก็บข้อมูลที่ห้องสมุดของสถาบันแมกซ์ พลังค์ เพื่อการศึกษามานุษยวิทยาวิวัฒนาการ (Max Planck Institute for Evolutionary Anthropology) เมืองไลพ์ซิก (Leipzig) ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ซึ่งเป็นห้องสมุดที่เก็บรวบรวมตำราไวยากรณ์ภาษาต่าง ๆ ทั่วโลก ทำให้รู้จักข้อมูลแผนที่แบบลักษณ์ภาษาซึ่งเป็นชุดประกอบหนังสือเรื่อง The World Atlas of Language Structures ตีพิมพ์ครั้งแรกในปี ค.ศ. ๒๐๐๕ (พ.ศ. ๒๕๔๘) (ปัจจุบันเผยแพร่ออนไลน์ที่ <http://wals.info>) ผู้เขียนพบว่าฐานข้อมูลวอลส์ออนไลน์มีข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะภาษาไทยในเชิงเปรียบเทียบกับภาษาอื่น ๆ ข้อมูลเหล่านั้นเป็นข้อมูลที่น่าสนใจและเป็นความรู้ใหม่ที่เกี่ยวกับลักษณะภาษาไทยหลายเรื่อง และพบว่าภาษาไทยมีลักษณะเด่นหลายประการที่แตกต่างไปจากภาษาส่วนใหญ่ของโลก เมื่อสำเร็จการศึกษากลับมาแล้ว ก็เห็นว่าควรจะถ่ายทอดความรู้ภาษาไทยในฐานข้อมูลแบบลักษณ์ภาษาดังกล่าวนี้นผ่านรายวิชาเรียนในหลักสูตรปริญญาตรีที่ภาควิชาภาษาไทย เพื่อให้บัณฑิตได้เปรียบเทียบภาษาไทยกับภาษาอื่น ๆ ซึ่งจะช่วยให้มองเห็นภาษาไทยได้ชัดเจนขึ้น อีกทั้งต้องการให้บัณฑิตได้รู้จักแผนที่แบบลักษณ์นี้ในฐานะที่เป็นแหล่งค้นคว้าข้อมูลที่ทันสมัยเกี่ยวกับภาษาไทยในประเด็นต่าง ๆ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้เขียนมีความคิดที่จะเปิดรายวิชาภาษาไทยในมุมมองแบบลักษณ์ภาษา และจัดเตรียมเอกสารประกอบการสอนซึ่งได้กลายมาเป็นหนังสือภาษาไทยในมุมมองแบบลักษณ์ภาษาในที่สุด

“ความจำเป็นในหน้าที่ที่มีอยู่” : หลังจากสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอกแล้ว ผู้เขียนได้รายงานตัวกลับเข้ารับราชการที่ภาควิชาภาษาไทยเมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ และต่อมาไม่นาน ผู้เขียนจึงได้เสนอให้ภาควิชาภาษาไทยเปิดรายวิชา ๒๒๐๑ ๓๐๔ ภาษาไทยในมุมมองแบบลักษณ์ภาษา เพื่อเป็นรายวิชาเลือกสำหรับนิสิตวิชาเอกและวิชาโทสาขาวิชาภาษาไทยและนิสิตนอกสาขาวิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในหลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๑) เริ่มสอนครั้งแรกในภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา ๒๕๕๔ และครั้งที่ ๒ ภาค

วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีที่ ๓๙ ฉบับที่ ๒ ก.ค.-ธ.ค. (๒๕๖๐) ๒๙๓

การศึกษาด้น ปีการศึกษา ๒๕๕๗ เอกสารประกอบการสอนในขณะนั้นจัดทำในรูปแบบเอกสารพาวเวอร์พอยต์

“ลาปฏิบัติงานเพื่อเพิ่มพูนภูมิความรู้” : ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ผู้เขียนมีโอกาสดลาปฏิบัติงานเพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการเป็นเวลา ๑ ปี เพื่อเรียบเรียงหนังสือเล่มนี้ขึ้นมาเป็นฉบับร่างครั้งแรก หลังจากนั้นได้นำเนื้อหาบางส่วนไปใช้เป็นเอกสารประกอบการสอนในภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา ๒๕๕๙ ให้แก่นิสิตระดับปริญญาตรี และในครั้งนี้ได้มีนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาเข้าร่วมฟังการบรรยายด้วย หลังจากการเรียนการสอนครั้งนั้น ผู้เขียนปรับปรุงเอกสารให้ถูกต้องสมบูรณ์เพื่อที่จะเผยแพร่สู่สาธารณะ

ภาพผู้เขียนกับศาสตราจารย์ ดร.เจมส์ อาร์. เฮร์ฟอร์ด เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๘

ผู้เขียนได้ไปเยี่ยมอาจารย์ที่ปรึกษาที่บ้านพัก (สกอตแลนด์)

ขณะที่ลาปฏิบัติงานเพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ

“นำไปสู่ตำราวิชาการ” : หลังจากเรียบเรียงเอกสารแล้วจึงได้เสนอให้พิชญาจารย์ (peer review) ผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะสาขาตรวจพิจารณาและให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงเป็นหนังสือโดยตีพิมพ์ครั้งแรกในโครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ ของคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เผยแพร่เมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑ จัดจำหน่ายโดยโครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ และศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การนำเสนอเนื้อหาแบ่งออกเป็น ๓ ส่วน ได้แก่ ส่วนนำ ส่วนเนื้อหา และส่วนปิดท้าย ดังนี้

ส่วนนำ ผู้เขียนเริ่มด้วย “คำชี้แจง” เกี่ยวกับการใช้หนังสือเล่มนี้โดยแบ่งหัวข้อออกเป็น ๕ หัวข้อ ได้แก่ ๑) การเลือกลักษณะภาษา ๒) ศัพท์เฉพาะ ๓) ชื่อภาษา ๔) ตัวอย่าง และ ๕) สัญลักษณ์จุดสีในแผนที่ หัวข้อต่าง ๆ เหล่านี้เปรียบเสมือนประตูบานแรกเพื่อให้ผู้อ่านเตรียมพร้อมและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้หนังสือได้อย่างถูกต้องก่อนที่จะนำไปสู่เนื้อหาภายในเล่ม ผู้เขียนได้เน้นย้ำว่าการบรรยายภาษาส่วนใหญ่จะยึดแผนที่ภาษาจากฐานข้อมูลวอลส์ออนไลน์ (WALS Online) ซึ่งเป็นฐานข้อมูลที่ได้รับการยอมรับในวงวิชาการด้านภาษาศาสตร์และแบบลักษณ์ภาษา อีกทั้งยังมีผู้อ้างอิงอย่างกว้างขวาง

ส่วนเนื้อหาในบทที่ ๑ ผู้เขียนอธิบายความรู้เบื้องต้นและแสดงข้อมูลที่จำเป็นเพื่อเป็นการปูพื้นฐานสำหรับผู้ที่ยังไม่มีความรู้เกี่ยวกับแบบลักษณ์ภาษา เริ่มด้วยการอธิบายประโยชน์ของการศึกษาภาษาไทยในมุมมองแบบลักษณ์ภาษา หลังจากนั้นจะกล่าวถึงนิยามของคำว่า “แบบลักษณ์ภาษา” ซึ่งจะสอดคล้องกับการเรียงลำดับเนื้อหาในบทที่ ๒-๖ ต่อไป สุดท้ายเป็นการแนะนำการใช้ฐานข้อมูลวอลส์ออนไลน์โดยสังเขป บทที่ ๑ นี้

ศาสตราจารย์ ดร.แมทธิว ดรายเออร์ และศาสตราจารย์ ดร.มาร์ติน ฮัสเพลมัท
บรรณาธิการวอลส์ออนไลน์ แห่งสถาบัน มักซ์ พลังค์ เพื่อการศึกษามานุษยวิทยาวิวัฒนาการ

เมืองไลพ์ซิก (Leipzig) ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

ที่มาภาพซ้ายมือ : <http://www.acsu.buffalo.edu/~dryer/>

ที่มาภาพขวามือ : <https://twitter.com/haspelmath>

นับว่าเป็นบทที่สำคัญ และทำให้ผู้อ่านเข้าใจว่าเพราะเหตุใดจึงต้องศึกษาภาษาไทยในมุมมองแบบลักษณะภาษา และจะโยงไปสู่เนื้อหาในบทต่อไป

ส่วนเนื้อหาในบทที่ ๒-๕ ผู้เขียนเรียงลำดับตามลักษณะร่วมกับภาษาอื่น ๆ โดยเริ่มตั้งแต่ร่วมกับภาษาส่วนน้อย ร่วมกับกลุ่มภาษาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และร่วมกับภาษาส่วนใหญ่ในโลก จากนั้นจึงกล่าวถึงลักษณะภาษาไทยที่สอดคล้องและที่ขัดแย้งกับกฎสากลลักษณะภาษา ในบทที่ ๒ นั้น เป็นการกล่าวถึงลักษณะภาษาไทยที่ร่วมกับภาษาส่วนน้อย ได้แก่ วรรณยุกต์ คำสรรพนามบุรุษที่ ๒ คำว่า “เรา” คำระบุเฉพาะ คำซ้ำบอกพหูพจน์ หน่วยสร้างกรรมจาก กาล-การณ์ลักษณะ บทที่ ๓ ลักษณะภาษาไทยที่ร่วมกับกลุ่มภาษาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ หน่วยเสียง /ŋ/ คลังหน่วยเสียงสระลักษณะนาม คำซ้อน บทที่ ๔ ลักษณะภาษาไทยที่ร่วมกับภาษาส่วนใหญ่ ได้แก่ คลังหน่วยเสียงพยัญชนะ โครงสร้างพยางค์ คำซ้ำ คำเชื่อมนามวลี ตัวบ่งชี้ผู้ร่วมกับตัวบ่งชี้เครื่องมือ คำคุณศัพท์กับคำนาม คำเรียก “มือ” กับคำเรียก “แขน” คำเรียก “สีแดง” กับคำเรียก “สีเหลือง” คำเรียกจำนวนนับ คำเรียก “ชา” ทั้งนี้ บทที่ ๒-๔ ประกอบด้วยการบรรยายลักษณะภาษาไทยรวมทั้งสิ้น ๒๑ ลักษณะ ได้แก่ ระบบเสียง ๕ ลักษณะ ระบบไวยากรณ์ ๑๒ ลักษณะ และคลังศัพท์ ๔ ลักษณะ โดยในแต่ละลักษณะจะแบ่งการนำเสนอออกเป็น ๓ ประเด็น คือ ๑) ลักษณะ ก.* : การจำแนกแบบลักษณะภาษา ๒) ลักษณะ ก. : การอธิบายเชิงทฤษฎี และ ๓) ลักษณะ ก. ในภาษาไทย : มุมมองแบบลักษณะภาษา สุดท้ายบทที่ ๕ กล่าวถึงตัวอย่างลักษณะภาษาไทยที่สอดคล้องและที่ขัดแย้งกับกฎสากลลักษณะภาษา ในการบรรยายลักษณะภาษาไทยแต่ละลักษณะ ผู้เขียนได้มีการอธิบายลักษณะต่าง ๆ เหล่านั้นในมุมมองหน้าที่ทางการสื่อสารและ/หรือในมุมมองวิวัฒนาการของภาษาร่วมด้วย เพื่อชี้ให้เห็นที่มาของลักษณะดังกล่าว

ส่วนปิดท้าย กล่าวไว้ในบทที่ ๖ ผู้เขียนเน้นย้ำเกี่ยวกับการศึกษาภาษาไทยในมุมมองแบบลักษณะภาษา โดยการอธิบายลักษณะภาษาไทยในมุมมองแบบลักษณะภาษาไว้ ๓ มิติ ได้แก่ มิติเอกลักษณ์ทางภาษา มิติความสัมพันธ์กับภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน และมิติเครื่องมือสื่อสารที่มีลักษณะร่วมกับภาษามนุษย์ทั่วไป กล่าวคือ มิติ

* ลักษณะ ก. แทนด้วยลักษณะภาษา ๒๑ ลักษณะ เช่น วรรณยุกต์, คำสรรพนามบุรุษที่ ๒, คำว่า “เรา”, คำระบุเฉพาะ, คำซ้ำบอกพหูพจน์, หน่วยสร้างกรรมจาก, กาล-การณ์ลักษณะ ฯลฯ

เอกลักษณ์ทางภาษา ผู้เขียนยกตัวอย่างลักษณะเด่นของภาษาไทย ได้แก่ ภาษาไทยมีระบบวรรณยุกต์ที่ซับซ้อน ภาษาไทยมีระบบไวยากรณ์ที่น่าสนใจ ได้แก่ การเรียงคำสรรพนามบุรุษที่ ๒ เพื่อแสดงความสุภาพ การใช้คำสรรพนามว่า “เรา” เป็นได้ทั้งเอกพจน์และพหูพจน์ การจำแนกระยะในคำระบุเฉพาะ (นี้ นั้น โน้น นั่น) ถึง ๔ ระยะ การซ้ำบอกพหูพจน์ในคำนาม การมีหน่วยสร้างกรรมจาก และการไม่ผันรูปกริยาเพื่อบอกกาล-การณลักษณะ หลังจากนั้นกล่าวถึง**มิติความสัมพันธ์กับภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน** ผู้เขียนยกตัวอย่างลักษณะร่วมของภาษาไทยกับกลุ่มภาษาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่น่าสนใจมี ๔ ประการ ได้แก่ การมีหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย /ŋ/ การมีคลังหน่วยเสียงสระขนาดใหญ่ การมีลักษณนาม และการมีคำซ้อน และสุดท้ายกล่าวถึง**มิติเครื่องมือสื่อสารที่มีลักษณะร่วมกับภาษามนุษย์ทั่วไป** จำแนกออกเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่ “ด้านระบบเสียง” พบว่าภาษาไทยมีคลังหน่วยเสียงพยัญชนะขนาดปานกลาง และมีโครงสร้างพยางค์ที่ซับซ้อนปานกลาง “ด้านระบบไวยากรณ์” พบมีการใช้คำซ้ำ การที่คำเชื่อมนามวลีกับตัวบ่งชี้ผู้ร่วมใช้คำต่างกัน การที่ตัวบ่งชี้ผู้ร่วมกับตัวบ่งชี้เครื่องมือใช้คำต่างกัน และการเรียงคำคุณศัพท์ไว้หลังคำนาม และ “ด้านคลังศัพท์” พบว่า มีการใช้คำเรียก “มือ” กับคำเรียก “แขน” ต่างกัน การใช้คำเรียก “สีแดง” กับ “สีเหลือง” ต่างกัน และการเรียกเครื่องมือชาว “ซา” อย่างภาษาจีน

ประเด็นที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งที่ผู้เขียนได้กล่าวทิ้งท้ายไว้ในหนังสือเล่มนี้ คือ แนวทางการวิจัยภาษาไทยตามแนวแบบลักษณ์ภาษากับการบูรณาการกับการศึกษา พัฒนาการของภาษาตามแนวทางการศึกษาภาษาไทยเชิงประวัติไว้ ๖ ประการ ได้แก่ ๑) ภาษาลักษณะกับการสืบสร้างภาษาโบราณ ๒) ภาษาลักษณะระบุดต่อการเปลี่ยนแปลงภาษาแบบลูกโซ่ ๓) ภาษาลักษณะระบุดต่อบลัฏการเกิดและการสูญไปของลักษณะทางภาษา ๔) แบบภาษากับลำดับขั้นวิวัฒนาการของภาษา ๕) แบบลักษณ์ภาษาข้ามสมัยกับสมมติฐานการเปลี่ยนแปลงภาษา และ ๖) แนวคิดหน้าที่นิยม-แบบลักษณ์ภาษากับที่มาของลักษณะทางภาษา

อนึ่ง การจัดลำดับเนื้อหาในเล่มเกี่ยวข้องกับนิยามระดับต่าง ๆ ของคำว่า “แบบลักษณ์ภาษา” กล่าวคือ **ระดับแรก** “การจำแนกแบบภาษา” เป็นงานพื้นฐานของนักแบบลักษณ์ภาษา ซึ่งปรากฏในบทที่ ๒-๔ ได้แก่ ลักษณะภาษาไทยที่ร่วมกับภาษาส่วนน้อย ลักษณะภาษาไทยที่ร่วมกับกลุ่มภาษาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และลักษณะ

ภาษาไทยที่ร่วมกับภาษาส่วนใหญ่ **ระดับที่สอง** “การสร้างข้อสรุปรวมทางแบบลักษณะภาษา” เป็นงานที่ทำต่อยอดจากการจำแนกแบบลักษณะภาษาในนิยามแรก ผู้เขียนได้กล่าวไว้ในบทที่ ๕ คือ สากลักษณะภาษา ซึ่งกล่าวถึงลักษณะภาษาไทยที่สอดคล้องและที่ขัดแย้งกับกฎสากลักษณะภาษา และ**ระดับสุดท้าย** “การอธิบายในกรอบแนวคิดหน้าที่นิยม-แบบลักษณะภาษา” ผู้เขียนได้กล่าวแทรกอยู่ในการบรรยายลักษณะภาษาไทยบางลักษณะและกฎสากลักษณะภาษาบางกฎในบทต่าง ๆ ดังนั้น เมื่อผู้อ่านได้อ่านเนื้อหาทั้งหมดประกอบกับการแสดงตัวอย่างลักษณะภาษาไทยกับภาษาอื่น ๆ ทั่วโลก ก็จะเห็นภาพรวมของการศึกษาภาษาไทยตามมุมมองแบบลักษณะภาษาได้อย่างชัดเจน

หนังสือภาษาไทยในมุมมองแบบลักษณะภาษาของ ดร.วิภาส โพธิแพทย์ มีคุณค่าหลายประการ ได้แก่ **คุณค่าด้านเนื้อหา** ถือว่าเป็นคุณลักษณะที่โดดเด่นที่สุดของหนังสือเล่มนี้ กล่าวคือ เป็นผลงานที่นำแนวคิดทางด้านแบบลักษณะภาษามามองลักษณะต่าง ๆ ของภาษาไทย องค์ความรู้ที่ปรากฏในหนังสือแสดงให้เห็นถึงการต่อยอดองค์ความรู้ภาษาไทยที่มีมาแต่เดิมด้วยมุมมองใหม่ เป็นมุมมองที่ช่วยให้เห็นภาษาไทยในมิติที่สัมพันธ์กับภาษาต่าง ๆ ในโลก ซึ่งยังไม่มีตำราไวยากรณ์ไทยเล่มใดบรรยายเนื้อหาทำนองนี้มาก่อน **คุณค่าด้านภาษา** หนังสือภาษาไทยในมุมมองแบบลักษณะภาษา แม้ว่าจะจัดเป็นตำราวิชาการเฉพาะสาขา มีศัพท์เฉพาะทางด้านภาษาศาสตร์จำนวนมาก แต่ด้วยภาษาที่สั้น กระชับ สละสลวย จึงทำให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาที่ซับซ้อนได้ไม่ยากนัก **คุณค่าด้านกลวิธีการนำเสนอ** ผู้เขียนอธิบายอย่างเป็นลำดับขั้น มีตัวอย่างประกอบ และแทรกรูปภาพสีพร้อมคำอธิบายไว้อย่างชัดเจน อีกทั้งมีดัชนีค้นคำทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ จึงทำให้ใช้หนังสือได้สะดวกขึ้น **คุณค่าด้านการต่อยอดไปสู่งานวิจัย** ปัจจุบันการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษาให้ความสำคัญกับการศึกษาวิจัยเป็นอย่างยิ่ง หนังสือเล่มนี้ได้เสนอแนวทางการวิจัยภาษาด้วยมุมมองแบบลักษณะภาษาที่น่าสนใจหลายประการ และงานวิจัยดังกล่าวในประเทศไทยยังไม่ค่อยมีการศึกษามากนัก ด้วยคุณค่าและความโดดเด่นของหนังสือเล่มนี้ จึงอาจกล่าวได้ว่า หนังสือ “ภาษาไทยในมุมมองแบบลักษณะภาษา” เป็นหนังสือที่มีคุณค่าทางวิชาการ เหมาะสำหรับนิสิต นักศึกษา นักวิชาการ นักวิจัย อาจารย์ ตลอดจนบุคคลทั่วไปที่สนใจศึกษาลักษณะภาษาไทย

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ เชื่อว่าหนังสือ “ภาษาไทยในมุมมองแบบลักษณะภาษา”

ของ ดร.วิภาส โพธิแพทย์ จะมีส่วนช่วยต่อยอดองค์ความรู้ทางวิชาการด้านภาษาไทย และจุดประกายให้กับผู้ที่รักภาษาไทยได้สร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการตามมุมมองแบบ ลักษณะภาษาให้ก้าวไกลต่อไป

ประวัติผู้เขียน

ดร.วิภาส โพธิแพทย์ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีบัณฑิต (เกียรตินิยม) สาขาวิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยเดียวกัน หลังจากนั้นได้รับทุนรัฐบาลไปศึกษาต่อในระดับปริญญาโทและดุษฎีบัณฑิต (ในหลักสูตรโทควบเอก) สาขาวิชาภาษาศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยเอดินบะระ (University of Edinburgh) ประเทศสหราชอาณาจักร ผู้เขียนมีความเชี่ยวชาญและความสนใจพิเศษด้านภาษาไทยเชิงภาษาศาสตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาศาสตร์เชิงประวัติ (Historical Linguistics) แบบลักษณะภาษา (Typology) อรรถศาสตร์ (Semantics) และวากยสัมพันธ์ (Syntax) มีผลงานเป็นบทความวิชาการและบทความวิจัย เช่น “ไวยากรณ์หน่วยสร้าง” (Construction Grammar) “กระบวนการเกิดคำใหม่ในภาษาไทย” “Global Distribution of Nominal Plural Reduplication” ฯลฯ

